
HÍREK, BESZÁMOLÓK

A „PRO GEOPHYSICA” DÍJ 2008. ÉVI KITÜNTETETTJEI

2008. december 4-én (csütörtökön) 14⁰⁰ órakor rendeztük meg szokásos Borbála napi ünnepségünket, amely nagyon hasonlított az eddigiekre, ugyanis most is ünnepi, emelkedett, egyszóval remek hangulat volt. Az ünnepség fő napirendje a Pro Geophysica kitüntetések átadása volt. Ezúttal 11. alkalommal került rá sor. Különbözött ugyanakkor az eddigiektől abban, hogy nyugdíjas búcsúztatásra nem került sor. Ez nem is rossz változás.

Az ünnepség kezdete előtti hangulat (RÁNER G., BAGI R., SZUNYOGH F. és KARAS Gy.)

Az ünneplő közönség egy része (LENDVAY P., GILI L., GYÖRGY L. és LÁSZLÓ I.)

A kitüntetés előkészítése most is demokratikus volt, hiszen azok terjeszthettek be javaslatot, akik legalább 10 éve az ELGI-ben dolgoznak és azokra, akik legalább 20 évet dolgoztak az Intézetben. E mellett az alapkritérium most is az volt, hogy azok kaphatják a kitüntetést, akik a geofizika tudományában tartósan eredményesen dolgoztak akár diplomás akár technikus-kisegítő szinten. Ez utóbbiak csoportját gyakran támadják, nem tetszésüket fejezik ki, holott

ezeknek a kollégáknak át kellene gondolni elveiket, hiszen rengeteg gondot, felesleges gyöttrődését vesznek le vállainkról a technikus-kisegítő munkatársak.

A program második része a december 2-án megnyitott és az Eötvös utáni korszakot (1992-ig) képviselő Geofizikai Eszközök Múzeumának bemutatása volt. Áttekintő ismertetést BARÁTH István adott. Elmondta, hogy ez a tárlat az Eötvös Loránd Emlékgyűjtemény szerves része, az Eötvös hagyományok (kutatás-fejlesztés, alkalmazás) folytatása a geofizika egyéb (geoelektromos, szeizmikus, mélyfúrás geofizika stb.) területén.

A több, mint 150 kiállított geofizikai műszer ill. azok elemei, tartozékai egységes szemléletben (a műszer megnevezése, rendeltetése, alkalmazása) szép kiállításban jelennek meg a látogatók előtt. Egy-egy szakterület (geoelektromos, szeizmikus, mélyfúrás geofizika stb.) kezdetét poszteren szakmatörténeti összefoglaló jelzi.

Az ünnepi fogadás idején vidám, baráti beszélgetések színesítették a jó hangulatú eseményt, őszintén örültünk a kitüntetetteknek.

Az ünnepségről készült jelentős számú fotóból néhányat közlünk a szép emlékezés, a jó hangulat hírmondójaként.

Az alapítók (ELGI, ELGA) a beérkezett javaslatok alapján, az Előkészítő Bizottság előterjesztésének figyelembevételével az alábbiaknak adományozták a kitüntetéseket.

Az ünneplő közönség másik csoportja (id. ZILÁHI S. L., TÓTH L., HEGYBÍRÓ Zs.)

A 2008. évi Pro Geophysica kitüntettjei ábécé rendben tehát:

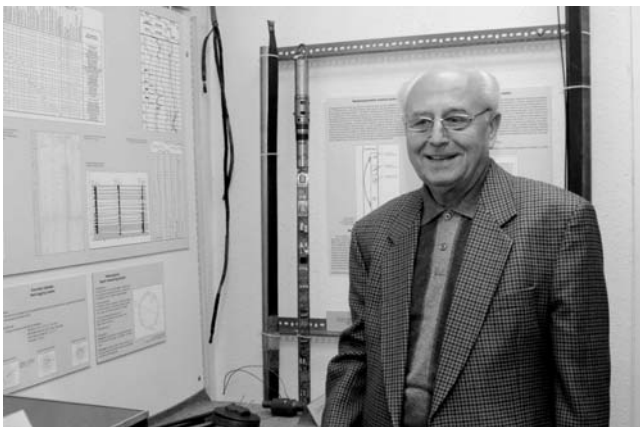
DEUTSCHNÉ Jakab Jutka,
MÁRTONNÉ SZALAY Emőke,
REDLERNÉ TÁTRAI Mariann,
SIMON Pál,
STROHMAYER Jenőné.

A kitüntetettek az ELGI igazgatójának és az ELGA Kuratóriumi elnökének társaságában (balról jobbra: PÁLYI A. elnök, STROHMAYERNÉ, FANCSIK T. igazgató, DEUTSCHNÉ, MÁRTONNÉ, SIMON P. és REDLERNÉ)

KOVÁCS Péter indiai vendégünknek (S. P. SHARMA-nak) ismerteti a most megnyílt Geofizikai Eszközök Múzeumának egy részét

MÜLLER Pál nyugdíjas igazgató kifejezetten elégedett és jól érzi magát az új múzeumi egység mélyfúrás-geofizikai termében is

A Borbála napi ünnepségünknek nem éppen kellemes oldala volt, hogy az általános bányászati ünnepségek miatt egyeztetési nehézségek merültek fel, s így a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal (MBFH) és a Magyar Állami Földtani Intézet (MÁFI) vezetői nem tudtak részt venni ünnepségünkön és így a helyszínen osztozni örömeinkben. Ilyen eddig még nem volt. Az viszont jól adódott, hogy az előtte két nappal megtartott ünnepélyes múzeumi megnyitón jelen voltak fent említett vendégeink, s így összetartásunk és közös szakmai életünk emlékeinek megőrzésén

együtt lehetünk, együtt ünnepelhetünk. Ismét bebizonyosodott, hogy múltunk értékei a jövő záloga és ezt egyformán, komolyan gondoljuk, valamint teszünk érte.

Végezetül mind az öt kitüntetettnek gratulálunk, további erőt, egészséget és jó munkát vagy pihenést kívánunk.

Deutschné Jakab Judit

1950-ben született Budapesten. A budapesti Martos Flóra Gimnáziumban érettségizett 1968-ban. Már érettségi előtt, 1967-ben, egy nyári munka alkalmával, „belekeveredett” a geofizikai életbe.

Egy évvel később, 1968-ban, a Matematikai Osztályon, számítógép kezelőként kezdte munkáját a Geofizikai Intézetben.

1974. februártól 1977. szeptemberig — két gyermeket hozott világra — így GYES-en volt 3 évig. 1977-ben, mikor visszajött, az éppen alakuló Bányageofizikai Osztályon folytatta munkáját. Ekkor BODOKY Tamás, HERMANN László és SÉDY Loránd mellett dolgozott.

1980–82. között ismét GYES-en volt: megszületett a harmadik gyermek.

1982-től 1993-ig, az akkorra már jól működő Bányageofizikai osztály „mindenesé”-ként dolgozott, ami azt jelentette, hogy a munkákkal kapcsolatos összes ügyintézését ő végezte, a problémákat megoldotta, a jelentéseket kezelte.

A rendszerváltás után, az 1993-as nagy „leépítéskor” átkerült az MGSZ Ásványvagyon Nyilvántartási Osztályára. Ott 3 évet töltött köztisztviselőként, de a szíve visszahúzta, és a régi „csapat” hívására, 1996 év novemberében visszajött az ELGI-be, elfogadva az alacsonyabb bért is.

Az ünnepi fogadás végén is remek hangulat volt. A most kitüntetett (DEUTSCHNÉ, Jutka) és a korábbi progeofizikás (MÉSZÁROSNÉ, Bea) gratulálnak egymásnak

Az azóta eltelt 12 év alatt nagy hozzáértéssel fogja össze a most már Mérnökgeofizikai Főosztályként működő csapatot, elrendezve körülöttük az összes problémát, segítve az adminisztrációt, a szervezést, a munkát, figyelmeztetve a kötelezettségekre és akár keményen számon kérve a munkatársak mulasztásait. Ami jellemző rá, hogy összetartja a közösséget, összejöveteleket (búcsúztatás, egyéb ünneplések stb.) szervez, amelyekre a volt kollégák is mindig szívesen eljönnek. Ő az, akire mindig számítani lehet, igazi közösségi ember, aki munkájával nagyban segíti a tudományos kutatással foglalkozó társait.

Mártonné Szalay Emőke

1940-ben született Budapesten. A Fürst Sándor Általános Gimnáziumban (Bp. Rákoshegy) érettségizett.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán geológusként végzett 1963-ban. Első és mindeddig egyetlen hazai munkahelye az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet. 1973 és 1975 között Nigériában élt és az ottani Ahmadu Bello Egyetem, Földtani Tanszékének oktatójaként dolgozott. ELGI-ben gyakorolt szakterülete a paleomágneses kutatások terepi és laboratóriumi munkáinak irányítása és a mérési eredmények tektonikai értelmezése. Számítalan európai és Európán túli nemzetközi együttműködés szervezője és résztvevője, aminek köszönhetően több országban is dolgozott. Paleomágneses kutatásaiban elsősorban a Kárpát-medence és környezete mozgástörténetét vizsgálja, figyelemmel kísérve és befogadva egyéb, a tektonikai folyamatokat a paleomágnességtől függetlenül vizsgáló szakterületek eredményeit is. Ez a szakmai feladat nem íróasztal mellett végzett elméleti tevékenység, hanem a paleomágneses értelmezéseket minden esetben komoly terepi előkészület és fizikai munkát igénylő terepi mintagyűjtés, majd nagy pontosságot és rutint feltételező hosszú laboratóriumi mintaelemzés előzi meg. A tevékenység magas szintű gyakorlása korszerű, jól felszerelt paleomágneses laboratórium létét igényli, amelynek ELGI-n belüli létrehozása, nemzetközi szintre való fejlesztése és folyamatos karbantartása Mártonné nevéhez fűződik. Az infrastruktúra kihasználásával a laboratórium a tektonikai folyamatok elemzésén túl ma már a levegőben szállított por feldúsulásának vizsgálata révén a környezetvédelemmel kapcsolatban is eredményes kutatásokat végez.

Mártonné munkáját számos hazai és nemzetközi pályázati forrás támogatja. Rendszeresen publikál, cikkeinek száma 171. Nemzetközi ismertségét és elismertségét mutatja, hogy publikációinak kummulatív impakt faktora 67.9, idézettsége kimagasló (1380 független idézet, Hirsh indexe 21). 1991 óta a Földtudomány Doktora. A szakmai munka mellett a közéleti tevékenységekben is kiveszi részét. A teljesség igénye nélkül: Tagja volt az European Union of Geosciences, Arthur Holmes emlékérem bizottságának, az OTKA Földtudomány 1 zsűrijének, alapító tagja az ELTE TTK Földtudományi Doktori Iskolának, tagja az Acta Geologica Hungarica — Central European Geology szerkesztőbizottságának, illetve elnöki tisztséget töltött be a Magyar Geofizikusok Egyesülete Általános Geofizikai szakosztályában. Tevékenységét korábban Egyed László Emlékéremmel, Eötvös Loránd Emlékéremmel, a Szlovák Tudományos Akadémia ezüstérmével, két esetben pedig MTA Akadémiai díjjal ismerték el. Az elismerések sorát egyelőre — bizonyára nem utolsóként — a Pro Geophysica emlékérem zárja.

Redlerné Tátrai Marianna

1957-ben született Budapesten. 1975-ben érettségizett az Árpád Gimnáziumban. 1980-ban szerzett geofizikusi diplomát az ELTE-n, 2005-ben, pedig, doktori dolgozatát megvédve Ph.D. fokozatot az Eötvös Loránd Tudományegyetem Természettudományi Karán.

Egyetemi hallgatónaként részidős szerződéssel dolgozott az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet Szeizmikus és Számítástechnikai Főosztályán, ahová az egyetem elvégzése után teljes állásba került. 1980–1982. között szeizmikus

terepi csoportnál kiértékelő geofizikusként (tudományos segédmunkatársi beosztásban) majd 1982-től a Főosztály Hegyvidéki Osztályán, mint tudományos munkatárs dolgozott. Az Intézet 1993-as átszervezése óta a Kutatási Főosztály állományába tartozik, 2005-től mint tudományos főmunkatárs.

1980–1993. között a „Földtani alapszelvények” állami kutatási téma (a kainozoós medencealjzatnak és belső szerkezetének vizsgálata) szeizmikus témafelelőse volt. Ezen időszak során részletesebben foglalkozott a Kisalföld, a Dunántúli-középhegység és előterei, az Északi-középhegység és előterei valamint a Balatontól délre eső területek földtani felépítésével. A számítógépes feldolgozás lehetőségeit az SzCSz-3 programrendszer segítségével ismerte meg. A mélyszerkezet-kutatás mellett egyéb szeizmikus feladatok tervezésében, feldolgozásában és értelmezésében is részt vett, így szilárdásvány kutatás (szén, urán) céljából szeizmikus refrakciós mérésekkel, szénkutatási feladatoknál nagyfelbontású szeizmikus reflexiós, bauxitkutatási célból végzett szeizmikus térbeli és transzverzális szeizmikus hullámokkal végzett mérésekkel is foglalkozott.

1993-tól a GEOQUEST interaktív szeizmikus értelmezőrendszer intézeti alkalmazója. 1994 és 1995 között a MÁFI-val közösen végzett „Magyarország szerkezeti elemzése: tektonika és neotektonika” kutatási témának vezetőjeként regionális tektonikai vizsgálatokban működött közre. 1995-ben bekapcsolódott a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékok végleges elhelyezésére szolgáló telephely kiválasztására irányuló kutatásokba. 1995–1997. között 2D és 3D szeizmikus mérések szénhidrogén kutatás szempontú újraértelmezésében vett részt. 1995–1998. között az Országos Kutatási Alap támogatását elnyerve a „Dunántúli-középhegység mélyszerkezeti felépítésének szintézise” című kutatási témán dolgozott, melynek egyben a vezetője is volt.

1997-ben a „Szeizmikus alaphálózat” projekt vezetőjeként a LANDMARK értelmező rendszeren megkezdte a szeizmikus szelvényekből álló adatbázis kialakítását. 1999-től a Kutatási Főosztály SUN munkaállomásán szeizmikus értelmezőként tevékenykedik. 2000-ben a Litoszféra projekt keretében szeizmikus mélyszerkezetkutató reflexiós szelvény újrafeldolgozását végezte el PROMAX feldolgozó rendszer segítségével. 2001–2003 között a „Magyarország földtani térmodellje” projekt „Földrengések forrásterületeinek vizsgálata” kutatási témájának vezetője. 2005-től a „Állami geofizikai adatszolgáltatás, informatika, térképezés” és a „A magyarországi geotermikus energiapotenciál felmérése” témában vesz részt mint szeizmikus értelmező. A rábízott feladatokat mindig nagy szorgalommal és alaposan végzi.

1980-óta tagja a Magyar Geofizikusok Egyesületének.

Simon Pál

1942-ben született Nagykanizsán. A nagykanizsai Köolajbányászati és Mélyfúróipari Technikumban érettségizett 1960-ban. Egyetemi tanulmányait a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki Karán, Műszer-és Szabályozástechnikai Szakon végezte 1969-ben.

Simon Pál villamosmérnök 1970–1994 közt az ELGI egyik geoelektromos műszerlaborjának a vezetője és főkonstruktőre volt. Az itt készült műszerek itthon és külföldön egyaránt sikert arattak. A labor feladata a fajlagos ellenállásmérő és

gerjesztett polarizációs műszerek fejlesztése, építése, karbantartása a hazai, az expedíciós és az exportigények kielégítése volt. A fejlesztések elvi meghatározója, az igények megfogalmazója Erkel András volt, de ezeknek elektronikus megvalósítója Simon Pál. Nemcsak a rutinmérésekhez készített műszereket, hanem a kimondottan módszertani vizsgálatokhoz is.

A labor fő terméke az ELGI egyik legnagyobb sikerű műszerfejlesztése — a Föld négy kontinensére exportált digitális DIAPIR műszercsalád különböző változatai voltak. A DIAPIR műszerek egyaránt képesek a fajlagos ellenállás és a polarizálhatóság mérésére, amit a hidrotermális ércek feltárásában és a vízkutatásban lehet hasznosítani. Ezek a műszerek viszonylag kis tápenergia befektetésével, nagy zajszűrő képességgel, és nagy megbízhatósággal dolgoznak mind a mai napig. Stabilitásukat, megbízhatóságukat, a fagyott talajú északi vidékeken, vagy a Szahara száraz homokjában, az arab sivatagokban, a trópusok magas páratartalma mellett is megőrizték — a műszaki ellenőrök, a megrendelők teljes megelégedése mellett. Ugyanez érvényes a műszerekkel együtt szállított számos tartozékra is.

Simon Pál nemcsak az általa fejlesztett műszerek terepi ellenőrzésében vett részt, hanem külföldi műszerbemutatókon, terepi rutinméréseken is.

Strohmayer Jenőné

1949-ben született Budapesten. A Táncsics Mihály Gimnáziumban érettségizett 1967-ben. 1967-től dolgozik az Eötvös Loránd Geofizikai Intézetben.

1978-ban geofizikus technikus végzettséget szerzett. Ügyintézői beosztásban dolgozott a Szilárdásvány Geofizikai Főosztályon, majd ennek az utódfőosztályain, a Geoelektromos és Gravitációs, Földfizikai majd a Térképezési Főosztályon. 1977-től néhány évig a Személyzeti Osztály dolgozója volt.

Munkaidejének jelentős részét az adatbevitel jelentette, pályafutásának elején a számítástechnika elterjedésének kezdeti időszakában ennek különösen nagy jelentősége volt. Ezt a feladatot lelkiismeretesen, megbízhatóan végezte, és kollégái, felettesei arra is számíthattak, hogy a hosszú évek tapasztalatai alapján már az adatbevitel során felhívta a figyelmet a zavaró körülményekre. Soha nem elégedett meg azzal, hogy a rábízott feladatokat gépiesen elvégezze, hanem folyamatosan próbált az adatfeldolgozás minőségén és hatékonyságán javítani. A terepi mérésekhez kapcsolódó munkáját — a sokszor nehéz feltételek ellenére is — szívesen végezte. Amikor Veszprémben a terepi csoportnál dolgozott, akár késő este is, a napi mérési adatokat azonnal számítógépre vitte, annak érdekében, hogy az elkészült PM, vagy VLF térképeket a Budapesten dolgozó geofizikus kollégák minél előbb megkapják értelmezés céljából. Bár elsősorban irodai munkát végzett, ha szükség volt rá, beállt terepi munkásnak is, nem félt megfogni a munka nehezebb felét.

Az utóbbi 10 évben a régi mérési jegyzőkönyvek adatainak a számítógépre vitele volt a fő feladata. Az, hogy kb. 40.000 egyenáramú szondázás adata számítógépre került és újra feldolgozhatóvá vált, nagyrészt az ő érdeme. Később FEJES Imre lelkiismeretes munkáját folytatta a Mérnökgeofizikai Adattár anyagának rendezésével, amivel komoly értékmentő munkát végzett. Ezt a tevékenységet 2007. évi nyugdíjazása óta is folytatja.

Nagy szerepe volt a közösségi életben is, bárki fordulhattott hozzá a saját gondjaival, ha tudott, segített. Optimizmusával általában a társaság lelke volt, jelenlétében rosszkedvnek nem volt helye. Reméljük, hogy nyugdíjas kollégaként is még sokáig számíthatunk a munkájára.

Dr. Baráth István

EÖTVÖS LORÁND SÍRJÁNAK MEGKOSZORÚZÁSA

Az Eötvös Loránd Geofizikai Intézetnek és a Magyar Geofizikusok Egyesületének már többéves hagyománya, hogy képviselői megkoszorúzzák a tudós és tudomány-szervező Eötvös Loránd síremlékét a Kerepesi Temetőben. Az is hagyomány, hogy a koszorúzáson részt vesznek a földtudományi intézmények képviselői, és azon szervezetek, amelyek Eötvös Lorándról vannak elnevezve.

2009. április 17-én a budapest–pestszentlőrinci Eötvös Loránd Általános Iskola tanulói részére a program már reggel 9 órakor megkezdődött az ELGI épületében. A válogatott diákcsoport előadást hallgatott a geofiziká-

ról és Eötvös munkásságáról, majd megnézték az emlékgyűjteményt. Tízórai után csatlakoztak a Kerepesi Temetőben gyülekező koszorúzókhöz. Koszorúztak: a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, az Eötvös Loránd Fizikai Társaság, az Eötvös Loránd Általános Iskola (Budapest) és a Magyarhoni Földtani Társulat képviselői, valamint az Eötvös Loránd Geofizikai Intézet és a Magyar Geofizikusok Egyesületének vezetői.

A koszorúzásról egy képriport megtekinthető a **Hiba! A hiperhivatkozás érvénytelen.** címen, az Egyesület képtárában.

Kakas Kristóf

A budapesti Eötvös Loránd Általános Iskola tanulói a sírnál